

Besluit van het college van B&W gemeente Aalten

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z/18/032913/Onttrekken aan de openbaarheid van de spoorwegovergangen Groot Heinenweg en Kleuverspad
Afdeling	BOR/Beheer Openbare Ruimte
Zaakkenmerk/Documentkenmerk	Z/18/032913/D-202329
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	M. Veldhuizen
Uitvoeringsprog. Raad	
Besloten in de vergadering van	B&W vergadering d.d. 03 dec 2019

Toelichting voorstel

Portefeuillehouder | Martin Veldhuizen

Samenvatting | Samen met ProRail en de provincie Gelderland werken wij aan de verbetering van de verkeersveiligheid op en rondom het spoor. Binnen de gemeente Aalten liggen drie niet actief bewaakte overwegen (nabo). Voor elke nabo wordt een maatregel uitgewerkt om deze te beveiligen of af te sluiten. Voor de Groot Heinenweg is de oplossing gezocht in het afsluiten van de spoorwegovergang. Om dit mogelijk te maken was het noodzakelijk om grondruil uit te voeren. Op die manier is de agrariër niet langer afhankelijk van de spoorwegovergang voor zijn bedrijfsvoering. De gronden zijn inmiddels door ProRail aangekocht en de datum voor de definitieve grondruil is bekend. Vanaf dat moment kan de spoorwegovergang aan de openbaarheid worden onttrokken en worden afgesloten. Omdat het onttrekken aan de openbaarheid enige tijd in beslag neemt door het te doorlopen proces, wordt de overweg middels een tijdelijk verkeersbesluit direct na het collegebesluit afgesloten met betonblokken.

Voor de Kleuverspad geldt dat er nog een bestemmingsplanprocedure moeten worden doorlopen. Het onttrekken aan de openbaarheid is echter een separate procedure. Omdat voor de Groot Heinenweg ook een dergelijke procedure doorlopen moet worden, wordt dit gecombineerd.

Voorgestelde beslispunten | De beslispunten zijn:

1. De raad voorstellen om de spoorwegovergang Groot Heinenweg aan de openbaarheid te onttrekken
2. De gemeentelijke percelen 'om niet' overdragen aan de betrokkene
3. De raad voorstellen om de spoorwegovergang Kleuverspad aan de openbaarheid te onttrekken nadat bestemmingsplan onherroepelijk is

4. De spoorwegovergang Groot Heinenweg op voorhand met betonblokken af te sluiten

Besluit Akkoord.

Inleiding De spoorlijn Aalten-Winterswijk doorsnijdt diverse wegen in de gemeente Aalten. De meeste spoorwegovergangen zijn beveiligd met spoorbomen. Op de Groot Heinenweg en het Kleuverspad zijn echter onbeveiligde overwegen aanwezig. Weggebruikers die de overwegen passeren worden niet gewaarschuwd voor een naderende trein.

In het landelijk beleid van het ministerie van I&W (Infrastructuur & Waterstaat) is opgenomen om de bestaande onbewaakte overwegen te beveiligen of op te heffen. ProRail is hiervoor de uitvoerende organisatie en is hierover in overleg met de diverse wegbeheerder(s). Een overweg opheffen of actief beveiligen kan ProRail nooit eenzijdig besluiten, bij publieke overwegen is het mede aan de wegbeheerder. Wij hebben daarom samen met ProRail ingezet op kavelruil voor de Groot Heinenweg en een alternatieve route voor het Kleuverspad.

Argumenten

1.1 Intentieovereenkomst
De gemeente Aalten is al geruime tijd in overleg met ProRail inzake het beveiligen of opheffen van overwegen. Het college van burgemeester en wethouders van Aalten heeft hiervoor met ProRail een intentieovereenkomst gesloten. De overwegen op de Groot Heinenweg en het Kleuverspad betreffen beiden Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's).

1.2 Weg rondom overweg is openbaar toegankelijk
De Wegenwet beschrijft in artikel 4 wanneer een weg openbaar is. Een weg is openbaar wanneer deze gedurende dertig achtereenvolgende jaren voor een ieder toegankelijk is geweest, wanneer de weg gedurende tien achtereenvolgende jaren voor een ieder toegankelijk is geweest en tevens is onderhouden door rijk/provincie/gemeente/waterschap of wanneer de rechthebbende aan de weg de bestemming van openbare weg heeft gegeven.

1.3 Afsluiting mogelijk door grondruil
Met alle belanghebbende partijen is besloten om de overweg Groot Heinenweg in zijn geheel op te heffen. Het opheffen van de overweg wordt geëffectueerd door het verwijderen van de overwegverharding in combinatie met het afsluiten van de spoorweg voor de omgeving, bijvoorbeeld door hekken. Voor het opheffen van de overweg is overleg gevoerd met de eigenaren van aangrenzende percelen. Hierbij is met behulp van een ingehuurd rentmeester ingezet op kavelruil, waardoor de noodzaak voor gebruik van de betreffende overweg is komen te vervallen.

1.4 Financiële dekking
Voor het realiseren van grondruil en het opheffen van de

spoorwegovergang Groot Heinenweg, is €30.000, - opgenomen in de begroting. Van de uiteindelijke kosten betaalt I&M €15.000, - (50%), provincie Gelderland €7.500, - (25%) en de gemeente Aalten €7.500, - (25%). Van de provincie Gelderland hebben wij inmiddels de beschikking ontvangen.

Voor de realisatie van de parallelweg bij de spoorwegovergang Kleuverspad is in totaal €285.000, - opgenomen in de begroting. Dit zijn de totale geraamde kosten voor de aanleg. Hiervan betaalt I&M €142.500, - (50%), provincie Gelderland €71.250, - (25%) en de gemeente Aalten €71.250, - (25%). Van de provincie Gelderland hebben wij inmiddels de beschikking ontvangen.

2.1 Gemeentelijke percelen

Langs de spoorlijn liggen nog diverse kleine gemeentelijke percelen. Ook rondom de Groot Heinenweg liggen diverse gemeentelijke percelen welke momenteel in gebruik zijn bij de betreffende agrariër. De gemeentelijke percelen zijn ontstaan door het opheffen van diverse spoorwegovergangen in het verleden. De grond is toen in gebruik genomen zonder de percelen formeel over te dragen. Aangezien er nu een grondruil plaatsvindt, kan de overdracht van deze percelen eenvoudig worden meegenomen. Het betreft de percelen L1474, L1475 en L 1478. De percelen worden 'om niet' overgedragen waarbij de kosten (o.a. eventuele overdrachtsbelasting, kadasterkosten en notariskosten) kopende partij zijn tenzij met ProRail overeen wordt gekomen dat zij deze kosten voor de overdracht dragen.

3.1 Maatregel Kleuverspad kent groot draagvlak

Het heeft de voorkeur om bij het Kleuverspad een parallelweg te realiseren. Door de realisatie van een parallelweg is de bereikbaarheid van de aanliggende percelen gewaarborgd en de omrijdfactor beperkt. Deze maatregel kent een groot draagvlak bij de belanghebbenden. Na de realisatie van de parallelweg kan de spoorwegovergang definitief worden afgesloten. Dit wordt geëffectueerd door het verwijderen van de overwegverharding in combinatie met het afsluiten van de spoorweg voor de omgeving, bijvoorbeeld door hekken. Voor het opheffen van de overweg is overleg gevoerd met de eigenaren van aangrenzende percelen en direct belanghebbende. Er komt tevens nog een informatiebijeenkomst waar het definitieve ontwerp wordt gepresenteerd. Het heeft echter de voorkeur om het onttrekkingsbesluit te combineren met de Groot Heinenweg.

Het verwijderen van de overwegverharding en het realiseren van de afsluiting (bijvoorbeeld door hekwerken) wordt gedragen door ProRail. Voor de overige werkzaamheden is de gemeente Aalten aan zet. Met het opheffen van de onbewaakte spoorwegovergangen neemt het ongevalsrisico naar verwachting af. Met de maatregelen wordt de verkeersveiligheid dan ook gewaarborgd.

3.1 Afsluiten zodra dit mogelijk is

Voor de Groot Heinenweg bestaat de mogelijkheid om de

overweg, na inwerkingtreding van de grondruil, met betonblokken fysiek af te sluiten. Dit kan middels een tijdelijk verkeersbesluit welke gedurende het proces voor onttrekking van de openbaarheid, van kracht is. Op die manier wordt het risico op een ongeval tot het minimum beperkt. Met de betrokken partijen is dit besproken. Zij hebben er geen bezwaar tegen om de overweg te sluiten zodra de formele documenten getekend zijn.

Kanttekeningen

1.1 Recreatieve wandelaars moeten omlopen

De afsluiting van de spoorwegovergang Groot Heinenweg zorgt ervoor dat recreatieve wandelaars moeten omlopen. In de huidige situatie is het namelijk zo dat wandelaars gebruik maken van de aanliggende gronden. Dit gebruik wordt gedoogd door de grondeigenaren maar is nergens formeel beschreven. De route komt dan ook niet voor in lokale of landelijke wandelroutes. Er is wel gekeken naar een alternatief maar deze was niet direct mogelijk. Daarnaast is de omloopafstand voor de wandelaars minimaal. Men kan via de Akkermateweg en de Gendringseweg de weg vervolgen. Dit betekent een minimale omloopafstand van circa 250 meter. Gezien het feit dat de route voornamelijk door recreatieve wandelaars werd gebruikt, is de verwachting dat deze afstand geen probleem is.

1.2 Definitieve afsluiting afhankelijk van ProRail

Als wegbeheerder zijn wij niet verantwoordelijk voor de spoorwegovergang zelf. Dit is de verantwoordelijkheid van ProRail. Wij zijn daarom afhankelijk van deze partij om de definitieve afsluiting daadwerkelijk uit te voeren. Wij zullen echter druk uitoefenen om de spoorwegovergang z.s.m. definitief af te sluiten.

2.1 Mogelijke precedentwerking

Overdracht 'om niet' omdat het hier gaat om gronden waar de gemeente geen belang bij heeft, ze altijd al door de agrariër zijn gebruikt, maar er geen sprake is van 'illegaal grondgebruik'. Zie het als het rechte trekken van een onjuiste kadastrale registratie. Het valt daarbij niet uit te sluiten dat wij hiermee precedenten gaan scheppen, maar deze gelden dan alleen voor vergelijkbare situaties. Dit komt echter zelden voor.

3.1 Bestemmingsplanprocedure nog niet gereed

Voor de realisatie van de parallelweg bij het Kleuverspad is een bestemmingsplanprocedure nodig. Dit wordt momenteel verder uitgewerkt. Voor de onttrekking aan de openbaarheid is echter een separate procedure noodzakelijk. Omdat een dergelijke procedure ook voor de Groot Heinenweg wordt opgestart en wij als gemeente de overwegen zo spoedig mogelijk willen afsluiten, is ervoor gekozen om wel alvast het onttrekkingsbesluit te nemen. Hierbij wordt het voorbehoud gemaakt dat de onttrekking pas uitgevoerd wordt nadat het bestemmingsplan voor de parallelweg onherroepelijk is en de parallelweg is uitgevoerd.

3.2 Uitvoering parallelweg door gemeente

Een definitieve afsluiting van de overweg Kleuverspad is pas

mogelijk wanneer de parallelweg is gerealiseerd. De gemeente is verantwoordelijk om deze parallelweg te realiseren. Na de informatieavond van bewoners wordt het ontwerp uitgewerkt tot een bestek. Deze wordt vervolgens in de markt gezet. Na de bestemmingsplanprocedure kan daarom direct gestart worden met de werkzaamheden. De verwachting is dat de bestemmingsplanprocedure volgend voorjaar gereed is.

Overleg gevoerd met

Afdeling /Team: Ruimte, Openbare Ruimte
Persoon: Melvin Oldenboom
Overlegpunten: Procedure voor het onttrekken van de spoorwegovergangen aan de openbaarheid.

Afdeling /Team: Bedrijfsvoering, Dienstverlening
Persoon: Evelien Hillen
Overlegpunten: Financiële consequenties

Vervolgstappen en planning

- Collegebesluit 3 december 2019
- Afsluiten spoorwegovergang Groot Heinenweg januari 2020
- Informatieavond bewoners Kleuverspad, januari 2020
- Behandeling in gemeenteraad 28 januari 2020
- Definitief afsluiten Groot Heinenweg, voorjaar 2020 (afhankelijk van ProRail)
- Definitief afsluiten Kleuverspad, medio 2020 (afhankelijk van ProRail)

Participatie

Alle maatregelen zijn besproken met belanghebbende partijen. Per overweg is er een verschillend proces doorlopen aangezien er per locatie sprake was van verschillende belangen. Om die reden is de inspraak bij het Kleuverspad breder getrokken dan enkel direct betrokkenen. Voor de Groot Heinenweg was dit niet direct noodzakelijk.

Ook bij de komende procedures hebben belanghebbende partijen nog voldoende mogelijkheid om in te spreken.

Communicatie

Alle belanghebbende partijen worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit. Tevens wordt het besluit gepubliceerd in de Staatscourant en Aalten Actueel.